

వాల్మీకి రామాయణం-

సుందరకాండ

04. చతుఃషష్ఠితమః సర్గః - హనుమాదాద్యాగమనమ్

|| హనుమాద్యాగమనమ్ ||

సుగ్రీవేణైవముక్తస్తు హృష్టో దధిముఖః కపిః |
 రాఘవం లక్ష్మణం చైవ సుగ్రీవం చాభ్యవాదయత్ || 1 ||

స ప్రణమ్య చ సుగ్రీవం రాఘవౌ చ మహాబలౌ |
 వానరైః సహ తైః శూరైర్దివమేవోత్పపాత హ || 2 ||

స యథైవాగతః పూర్వం తథైవ త్వరితం గతః |
 నిపత్య గగనాద్భూమౌ తద్వనం ప్రవివేశ హ || 3 ||

స ప్రవిష్టో మధువనం దదర్శ హరియాథపాన్ |
 విమదానుత్థితాన్సర్వాన్తేహమానాన్తథూదకమ్ || 4 ||

స తానుపాగమద్వీరో బద్ధ్వా కరపుటాంజలిమ్ |
 ఉవాచ వచనం శ్లక్ష్మణిదం హృష్టవదంగదమ్ || 5 ||

సౌమ్య రోషో న కర్తవ్యో యదేభిరభివారితః |
 అజ్ఞానాద్రక్షిభిః క్రోధాద్భవంతః ప్రతిషేధితాః || 6 ||

యువరాజస్త్యమీశశ్చ వనస్యాస్య మహాబల |
 మౌర్ఖ్యాత్పూర్వం కృతో దోషస్తం భవాన్ క్షంతుమర్హతి || 7 ||

ఆఖ్యాతం హి మయా గత్వా పితృవ్యస్య తవానఘ |
 ఇహోపయాతం సర్వేషామేతేషాం వనచారిణామ్ || 8 ||

స త్వదాగమనం శ్రుత్వా సహైభిర్హరియాథపైః |
 ప్రహృష్టో న తు రుష్టోఽసౌ వనం శ్రుత్వా ప్రథర్షితమ్ || 9 ||

ప్రహృష్టో మాం పితృవ్యస్తే సుగ్రీవో వానరేశ్వరః |
 శీఘ్రం ప్రేషయ సర్వాన్స్తానితి హోవాచ పార్థివః || 10 ||

శ్రుత్వా దధిముఖస్తేతద్వచనం శ్లక్ష్మణమంగదః |
 అబ్రవీత్తాన్తరిశ్రేష్ఠో వాక్యం వాక్యవిశారదః || 11 ||

శంకే శ్రుతోఽయం వృత్తాంతో రామేణ హరియాథపాః |
 తత్క్షమం నేహ నః స్థాతుం కృతే కార్యే పరంతపాః || 12 ||

పీత్వా మధు యథాకామం విశ్రాంతా వనచారిణః |
 కిం శేషం గమనం తత్ర సుగ్రీవో యత్ర మే గురుః || 13 ||

వార్షికి రామాయణం-

సుందరకాండ

04. చతుఃషష్ఠితమః సర్గః - హనుమాదాద్యాగమనమ్

సర్వే యథా మాం వక్షంతి సమేత్య హరియాథపాః |
తథాఽస్మి కర్తా కర్తవ్యే భవద్భిః పరవానహమ్ || 14 ||
నాజ్ఞాపయితుమీశోఽహం యువరాజోఽస్మి యద్యపి |
అయుక్తం కృతకర్తాణో యూయం ధర్షయితుం మయా || 15 ||

బ్రువతశ్చాంగదస్యైవం శ్రుత్వా వచనమవ్యయమ్ |
ప్రహృష్టమనసో వాక్యమిదమూచుర్వనాకసః || 16 ||

ఏవం వక్షతి కో రాజన్స్త్రీభుః సన్యానరర్షభ |
ఐశ్వర్యమదమత్తో హి సర్వోఽహమితి మన్యతే || 17 ||

తవ చేదం సుసదృశం వాక్యం నాన్యస్య కస్యచిత్ |
సన్నతిర్హి తవాఖ్యాతి భవిష్యచ్ఛుభయోగ్యతామ్ || 18 ||

సర్వే వయమపి ప్రాప్తాస్తత్ర గంతుం కృతక్షణాః |
స యత్ర హరివీరాణాం సుగ్రీవః పతిరవ్యయః || 19 ||

త్వయా హ్యనుక్లేర్హరిభిర్నైవ శక్యం పదాత్పదమ్ |
క్వచిద్గంతుం హరిశ్రేష్ఠ బ్రూమః సత్యమిదం తు తే || 20 ||

ఏవం తు వదతాం తేషామంగదః ప్రత్యభాషత |
బాధం గచ్ఛామ ఇత్యుక్త్వా ఉత్పపాత మహీతలాత్ || 21 ||

[ఖముత్పేతుర్కహాబలాః]
ఉత్పతంతమనూత్పేతుః సర్వే తే హరియాథపాః |
కృత్వాకాశం నిరాకాశం యంత్రోత్కిప్తా ఇవాచలాః || 22 ||

[అంగదం పురతః కృత్వా హనుమాంతం చ వానరమ్ |]
తేంబరం సహసోత్పత్య వేగవంతః ప్లవంగమాః |
వినదంతో మహానాదం ఘనా వాతేరితా యథా || 23 ||

అంగదే సమనుప్రాప్తే సుగ్రీవో వానరాభిపః |
ఉవాచ శోకోపహతం రామం కమలలోచనమ్ || 24 ||

సమాశ్వసిహి భద్రం తే దృష్టా దేవీ న సంశయః |
నాగంతుమిహ శక్యం తైరతీతే సమయే హి నః || 25 ||

న మత్సకాశమాగచ్ఛేత్కృత్యే హి వినిపాతితే |
యువరాజో మహాబాహుః ప్లవతాం ప్రవరోంగదః || 26 ||

వాల్మీకి రామాయణం-

సుందరకాండ

04. చతుఃషష్ఠితమః సర్గః - హనుమాదాద్యాగమనమ్

యద్యప్యకృతకృత్యానామీదృశః స్యాదుపక్రమః |
భవేత్స దీనవదనో భ్రాంతవిప్లుతమానసః || 27 ||

పితృపైతామహం చైతత్సూర్యకైరభిరక్షితమ్ |
న మే మధువనం హన్యాదహృష్టః ప్లవగేశ్వరః || 28 ||

కౌసల్యా సుప్రజా రామ సమాశ్యసిహి సువ్రత |
దృష్టా దేవీ న సందేహో న చాన్యేన హనుమాతా || 29 ||

న హ్యాన్యః కర్తృణో హేతుః సాధనేఽస్య హనుమాతః |
హనుమాతి హి సిద్ధిశ్చ మతిశ్చ మతిసత్తమ || 30 ||

వ్యవసాయశ్చ వీర్యం చ సూర్యే తేజ ఇవ ధ్రువమ్ |
జాంబవాన్యత్ర నేతా స్యాదంగదశ్చ బలేశ్వరః || 31 ||

హనుమాంశ్చాప్యధిష్ఠాతా న తస్య గతిరన్యథా |
మా భూశ్చింతాసమాయుక్తః సంప్రత్యమితవిక్రమ || 32 ||

తతః కిలకిలాశబ్దం శుశ్రావాసన్నమంబరే |
హనుమత్కర్తృదృష్టానాం నర్దతాం కాననౌకసామ్ || 33 ||

కిష్కింధాముపయాతానాం సిద్ధిం కథయతామివ |
తతః శ్రుత్వా నినాదం తం కపీనాం కపిసత్తమః || 34 ||

ఆయతాంచితలాంగూలః సోఽభవద్ధృష్టమానసః |
ఆజగ్నుస్తేఽపి హరయో రామదర్శనకాంక్షిణః || 35 ||

అంగదం పురతః కృత్వా హనుమాంతం చ వానరమ్ |
తేఽంగదప్రముఖా వీరాః ప్రహృష్టాశ్చ ముదాన్వితాః || 36 ||

నిపేతుర్హరిరాజస్య సమీపే రాఘవస్య చ |
హనుమాంశ్చ మహాబహుః ప్రణమ్య శిరసా తతః || 37 ||

నియతామక్షతాం దేవీం రాఘవాయ న్యవేదయత్ || 38 ||

[అధికపాఠః -దృష్టా దేవీతి హనుమద్వదనాదమృతోపమమ్ |
ఆకర్ణ్య వచనం రామో హర్షమాప సలక్షణః ||]

నిశ్చేతార్థస్తతస్తస్మిన్నుగ్రీవః పవనాత్తజే |
లక్షణః ప్రీతిమాన్ప్రీతం బహుమానాదవైక్షత || 39 ||

వాల్మీకి రామాయణం- సుందరకాండ

64. చతుఃషష్ఠితమః సర్గః - హనుమాదాద్యాగమనమ్

ప్రీత్యా చ రమమాణోఽథ రాఘవః పరవీరహా |
బహుమానేన మహతా హనుమాంతమవైక్షత || 40 ||

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే వాల్మీకీయే ఆదికావ్యే సుందరకాండే
చతుఃషష్ఠితమః సర్గః || 64 ||

www.sanatanaadharm.com